

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาศักยภาพและประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของสาขาการผลิตต่างๆของภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของแต่ละสาขาการผลิต วัตถุประสงค์ของแต่ละสาขาการผลิต และเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและประสิทธิภาพของสาขาการผลิตต่างๆในภาคเหนือตอนบน ในบทนี้เป็นการนำเอาผลการศึกษาจากการวัดค่าระดับความชำนาญในสาขา (Location Quotient) และการวิเคราะห์ชิฟท์แชร์ (Shift-Share Analysis) มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาสาขาการผลิตที่มีความเหมาะสมที่เป็นสาขาหลักในการพัฒนาภาคเหนือตอนบน ที่สอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และในที่สุดทำยได้ข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนยุทธศาสตร์การการพัฒนาสาขาเศรษฐกิจที่เหมาะสมและสอดคล้องตามลักษณะ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ความสามารถในการแข่งขันของแต่ละสาขาการผลิต

จากการศึกษาเพื่อวิเคราะห์สาขาการผลิตที่มีความได้ชำนาญในการผลิตหรือมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ โดยใช้หลักเกณฑ์การวัดค่าระดับความชำนาญในสาขา (Location Quotient) พบว่าในระดับจังหวัดเปรียบเทียบกับภาคเหนือตอนบน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนี LQ สูงสุด คือสาขาการทำเหมืองแร่และข่อยหินของจังหวัดลำปาง มีค่าเท่ากับ 4.871 รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) ของจังหวัดลำพูน สาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และสาขาโรงแรมและภัตตาคารในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.354 2.742 2.510 และ 2.479 ตามลำดับ ส่วนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจในฉบับที่ 9 สาขาการผลิตที่มีค่าดัชนี LQ สูงสุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ สาขาการทำเหมืองแร่และข่อยหินของจังหวัดลำปาง

มีค่าเท่ากับ 5.286 รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) ของจังหวัดลำพูน สาขาให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาประมงจังหวัดเชียงราย และสาขา โรงแรมและภัตตาคารในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.388 2.905 2.861 และ 2.597 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 สาขาการผลิตข้างต้นมีส่วนร่วมการผลิตที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 9

หากพิจารณาความชำนาญในการผลิตในแต่ละสาขาโดยเปรียบเทียบระหว่างภาคเหนือตอนบน กับประเทศ พบว่าสาขาการผลิตที่มีศักยภาพเป็นสาขาส่งออกมีทั้งหมด 10 สาขาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 8 และมี 8 สาขาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 โดยสาขาที่ภาคเหนือตอนบนมีค่าความชำนาญ สูงสุด คือ สาขาการทำเหมืองแร่และย่อยหิน รองลงมาได้แก่ สาขาการศึกษา สาขาบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์ สาขาบริหารด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ และสาขา เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และป่าไม้ ตามลำดับ

การพิจารณาด้วยวิธีการวิเคราะห์ชีพท์แชร์ โดยใช้ค่า D-Shift ในการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของแต่ละจังหวัดเปรียบเทียบกับภาคเหนือตอนบนในสาขาเดียวกัน ในช่วงเวลา 10 ปี คือ ช่วงเวลาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 ถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 จะได้ว่า สาขาการผลิต ของจังหวัด ที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าสาขาการผลิตเดียวกันของภาคเหนือตอนบน เรียง ตามลำดับ ได้แก่ สาขาประมงของจังหวัดเชียงราย รองลงมาคือสาขาการทำเหมืองแร่และย่อยหิน จังหวัดแพร่ สาขาการก่อสร้างของจังหวัดแพร่ สาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) จังหวัดลำปาง และสาขา ไฟฟ้า ก๊าซและการประปาของจังหวัดลำพูน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.127 1.100 0.456 0.334 และ 0.271 ตามลำดับ กรณีเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของภาคเหนือตอนบนกับประเทศ จะได้ว่า สาขาการผลิตของภาคเหนือตอนบนที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าประเทศมี 5 สาขา โดยมีค่า เรียงลำดับดังนี้ สาขาประมง 0.765 สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล 0.078 สาขาการก่อสร้าง 0.064 สาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ 0.025 และสาขา บริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ 0.018 ตามลำดับ

ในระดับภาคเหนือตอนบนสาขาประมงมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภาคสูง เนื่องจากมีส่วนร่วมในการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวในสาขานี้ ส่วนสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการลงทุนสูง

5.1.2 การเติบโตของแต่ละสาขาการผลิตในภูมิภาคและระดับประเทศ

ในส่วนของการเกษตรของภาคเหนือตอนบนพบว่ากำลังขยายตัวเมื่อเทียบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบนโดยรวม เนื่องจากทั้งสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ และสาขาประมง มีค่า P-Shift เป็นบวก โดยมีค่าเท่ากับ 0.042 และ 0.851 ส่วนในภาคนอกการเกษตร มีสาขาการผลิตที่มีการขยายตัวในระดับภูมิภาค 8 สาขา ได้แก่ สาขาให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ 0.220 สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า 0.173 สาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ 0.158 สาขาไฟฟ้า ก๊าซและการประปา 0.149 สาขาบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ 0.113 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 0.105 สาขาบริหารด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 0.089 สาขาให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ 0.073 และสาขาที่กำลังเสื่อมความสำคัญลงในระดับภูมิภาค ได้แก่ สาขาตัวกลางทางการเงิน

สาขาการผลิตที่มีการขยายตัวในระดับประเทศ เมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม มี 5 สาขา ได้แก่ สาขาการให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ สาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) สาขาการทำเหมืองแร่และขอยหิน สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา และสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า ซึ่งมีค่า P-Shift ดังนี้ 0.197 0.122 0.098 0.083 และ 0.064 ตามลำดับ นอกจากนี้เป็นสาขาที่กำลังเสื่อมความสำคัญลงเมื่อเทียบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ และสาขาที่มีค่า P-Shift น้อยที่สุดคือ สาขาการก่อสร้างมีค่าเท่ากับ -0.300

5.1.3 การเลือกสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญตามศักยภาพและประสิทธิภาพการผลิตของภาคเหนือตอนบน

จากการวิเคราะห์หาตำแหน่งของสาขาการผลิตตามศักยภาพและประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิค BCG Model มาวิเคราะห์ พบว่า ในกลุ่มที่เป็นดาวดวงเด่น (Star) สาขาการผลิตที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงสุด หรือ สาขาการผลิตที่มีความชำนาญในการผลิตมากกว่าประเทศ และมีความสามารถในการแข่งขันในภูมิภาคสูงกว่าประเทศ มี 4 สาขา ได้แก่ สาขาการก่อสร้าง สาขาบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ สาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ และสาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล เป็นสาขาที่มุ่งเติบโตต่อไปได้

ในกลุ่มที่มีปัญหา (Question Mark) เป็นสาขาชำนาญในการผลิตน้อยกว่าประเทศ แต่ภูมิภาคมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าประเทศ ได้แก่ สาขาประมง ถือเป็นสาขาที่น่าจับตามองเนื่องจากภูมิภาคมีอัตราการเติบโตในการแข่งขันสูงกว่าประเทศ คือมีศักยภาพในการแข่งขันสูง โดยสาขาประมง

ที่สำคัญในภาคเหนือตอนบนนี้ ได้แก่ เชียงราย พะเยา ซึ่งเป็นแหล่งประมงน้ำจืดโดยเฉพาะเชียงรายมีการขยายตัวสูงมาก และมีค่า D-Shift มากกว่า P-Shift หมายความว่าอัตราการเติบโตของสาขาประมงนี้สูงกว่าอัตราการเติบโตของประเทศ

กลุ่มที่กำลังทำเงิน (Cash cow) เป็นสาขาที่ภูมิภาคมีความชำนาญในการผลิตมากกว่าประเทศ แต่ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาคต่ำกว่าประเทศมี 4 สาขา ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การค้าสัตว์ และการป่าไม้ สาขาการทำเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาบริหารด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ และสาขาการศึกษา ในกลุ่มนี้มีการสร้างรายได้สูงเป็นกลุ่มที่ทำเงินและมีการแข่งขันไม่สูงมาก แต่อาจสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้ จะเห็นว่า สาขาการทำเหมืองแร่และย่อยหิน แม้ในภูมิภาคจะมีการขยายตัวต่ำ แต่ในระดับประเทศยังมีการขยายตัว ส่วนในสาขาเกษตร สาขาบริหารอสังหาริมทรัพย์ และสาขาการศึกษา ค่า D-Shift ตีลบเล็กน้อย จนเกือบเข้าใกล้ระยะ Star

กลุ่มที่กำลังตกต่ำ (Dog) เป็นสาขาการผลิตที่มีศักยภาพในการพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากภูมิภาคมีความชำนาญในการผลิตและมีความสามารถในการแข่งขันต่ำกว่าประเทศ มี 8 สาขา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา สาขาการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ครัวเรือน สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า สาขาตัวกลางทางการเงิน และสาขาให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ เนื่องจากในฐานะนี้เป็นฐานที่มีส่วนครองตลาดและการขยายตัวต่ำภาคเหนือตอนบนควรวางแผนอย่างรัดกุม เน้นเจาะตลาดเฉพาะ หาทองพื้นฟูในสาขาการผลิตที่สามารถแข่งขันได้

ภาคเหนือตอนบนมีอุตสาหกรรมหลักอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง โดยเฉพาะจังหวัดลำพูนมีสาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) ที่มีสัดส่วนผลผลิตสูงถือเป็นฐานการส่งออกที่สำคัญของภูมิภาค แต่หากเทียบกับประเทศ เมื่อมองในภาพกว้างจะเห็นว่าอุตสาหกรรมในภาคเหนือตอนบนเป็นตัวสร้างรายได้น้อย คือ มีความสามารถในการแข่งขันต่ำกว่าประเทศ แต่สาขานี้ถือว่ามิใช่การขยายตัวในระดับประเทศ เนื่องจากมีค่า P-Shift เป็นบวก นอกจากสาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) แล้วยังมีสาขาให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า ที่ยังมีการขยายตัวในระดับประเทศ

เมื่อใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ และคำนวณค่าตามวิธีทางเศรษฐศาสตร์แล้วนั้น ผู้ศึกษาจึงพิจารณาสาขาการผลิตที่มีความโดดเด่นโดยพิจารณาจาก ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากวิธีทางเศรษฐศาสตร์คือ ระดับค่าความชำนาญ และ Competitive Position Growth (D-Shift) ที่เปรียบเทียบในระดับภูมิภาคกับประเทศ และเปรียบเทียบเป็นรายจังหวัดกับภาคเหนือตอนบน และโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน

สาขาเกษตรกรรมในภาคเหนือตอนบนอยู่ในกลุ่มที่ทำเงิน เนื่องจากภาคเกษตรกรรมถือเป็นภาคเศรษฐกิจหลักขนาดใหญ่ของภูมิภาคนี้ มีประชากรอยู่ในภาคนี้จำนวนมากสาขาเกษตรกรรมจึงเป็น

สาขาเศรษฐกิจสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการขยายตัวต่อระบบเศรษฐกิจ โดยจังหวัดที่ควรมีการส่งเสริมในสาขานี้ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน เพราะมีศักยภาพในการแข่งขันสูงและมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิตด้วย

ภาคเหนือตอนบนการค้าและการท่องเที่ยวมีบทบาทมากในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลเชื่อมโยงไปยังสาขาอื่นๆ เช่น สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาบริหารด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ซึ่งสาขาบริหารด้านอสังหาริมทรัพย์ในภาคเหนือตอนบน อยู่ในกลุ่มที่ทำเงินของภาคอยู่แล้ว โดยทุกจังหวัดในภูมิภาคยกเว้นจังหวัดลำพูนและลำปางนั้น ถือว่ามีศักยภาพสูงและจากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคจะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี 2540-2549 มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง (ดูจากภาคผนวก)

สาขาประมงในภูมิภาคนี้อยู่ในกลุ่มที่ต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด แม้จะมีสัดส่วนการผลิตน้อยเมื่อเทียบกับประเทศ แต่ก็ถือว่าเป็นสาขาที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง เนื่องจากมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคสูงกว่าประเทศ และหากพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคแล้วจะพบว่าสาขานี้มีการเติบโตแบบก้าวกระโดด แหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญในภาคเหนือตอนบนนี้ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน แม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายมีการขยายตัวสูงที่สุด

สาขาบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ในภาคเหนือตอนบนนั้นเป็นสาขาที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง ทุกจังหวัดยกเว้นลำพูนและลำปาง อยู่ในกลุ่มที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ เนื่องจากภาคเหนือตอนบนมีสถาบันทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีมาตรฐานระดับสากล

แต่อย่างไรก็ตามในแง่ของการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้น การที่จะกำหนดสาขาหลักหรือสาขานำของจังหวัดหรือภูมิภาคหนึ่งๆ จะต้องพิจารณาถึงเป้าหมายของนโยบายเป็นสำคัญว่าต้องการเน้นการเติบโตทางด้านใด

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นการจำแนกเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมเป็นเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจแต่ละสาขาเศรษฐกิจ นั่นคือจะดูการเติบโตของแต่ละสาขาจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 หากต้องการทราบถึงผลที่ได้ว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละแผนพัฒนาฯ หรือไม่ ต้องมีการศึกษาต่อไปในรายละเอียดของแต่ละแผนพัฒนาฯ และพิจารณาคำชี้แจงข้อคิดเห็นจากภาคีที่เกี่ยวข้องด้วย

ในการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์นั้นต้องคำนึงถึงข้อจำกัดและสมมติฐานของแต่ละวิธี ดังนี้

การวัดค่าระดับความเข้มข้นในสาขา (Location Quotient) เป็นเพียงดัชนีที่ใช้การเปรียบเทียบอย่างกว้างๆเท่านั้น ผลที่ได้จะขึ้นกับระดับของการแบ่งขอยรายละเอียด (Disaggregation) ของกิจกรรมหรือสาขาการผลิต ขนาดของพื้นที่ และช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง

- การแบ่งสาขาการผลิตออกเป็น เกษตรกรรม เหมืองแร่ อุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้าและประปา การค้าบริการ การบริหารและปกครองประเทศ ฯลฯ ย่อมให้ภาพที่ชัดเจนกว่าการแบ่งภาคเป็นแค่เพียง สาขาปฐมภูมิ สาขาทุติยภูมิ และสาขาคติยภูมิ

- พื้นที่ที่ยังมีขนาดใหญ่ ค่าระดับความเข้มข้นในสาขาจะยิ่งใกล้ 1 ในกรณีที่พิจารณา ระดับประเทศ ค่าระดับความเข้มข้นในสาขาจะเท่ากับ 1 เสมอ ดังนั้น ค่าระดับความเข้มข้นในสาขาเกษตรกรรมของประเทศ ค่าระดับความเข้มข้นในสาขาอุตสาหกรรมของประเทศ และ ค่าระดับความเข้มข้นในสาขาการค้าบริการของประเทศต่างก็เท่ากับ 1 ทั้งๆที่ในความเป็นจริง ประเทศอาจมีความเข้มข้นในแต่ละสาขาไม่เท่ากัน

นอกจากนี้ การวัดค่าระดับความเข้มข้นในสาขา (Location Quotient) ยังไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างพื้นที่ในด้านเทคโนโลยี และประสิทธิภาพของการผลิต เช่น มีสมมติฐานว่าแรงงานในสาขาการผลิตที่ต่างกัน ก่อให้เกิดผลผลิตที่เท่ากัน และแรงงานในสาขาการผลิตเดียวกันของท้องถิ่น และของภูมิภาคและประเทศมีประสิทธิภาพเท่ากัน ดังนั้น ค่าระดับความเข้มข้นของพื้นที่เดียวกันที่คำนวณโดยใช้ข้อมูลการจ้างงาน (Employment) และที่คำนวณโดยใช้ข้อมูลรายได้ (Income) เช่น ผลผลิตกันท์มวลรวมของจังหวัด จึงอาจให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันออกไปได้ เราจึงต้องระมัดระวังในการแปลความหมายของค่าระดับความเข้มข้นในสาขาที่คำนวณได้ และการนำค่าเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์

ข้อจำกัดและสมมติฐานของการวิเคราะห์แบบชิฟท์แชร์ สมมติฐานเบื้องต้นการวิเคราะห์ชิฟท์แชร์ ก็คือ ตลาดสินค้าต่างๆเป็นตลาดในระดับภาคหรือระดับประเทศ ไม่ใช่ตลาดในระดับท้องถิ่น หากสินค้าที่ผลิตขึ้นมีตลาดเฉพาะพื้นที่ จะทำให้มีปัญหาในการเปรียบเทียบการแข่งขันของสาขาการผลิตเดียวกัน แต่มีพื้นที่ตลาดคนละแห่ง นอกจากนี้การแบ่งสาขาการผลิตย่อยยังมีผลต่อ Shift Components เมื่อมีการแบ่งขอยสาขาการผลิตเพิ่มมากขึ้น ค่า Competitive Shift Component (D-Shift) มีแนวโน้มที่จะลดลง การแบ่งสาขาการผลิตจึงมีผลต่อการวิเคราะห์แบบชิฟท์แชร์โดยรวม

การวิเคราะห์โดยใช้ The Growth Share Matrix หรือ BCG Model เป็นการนำ Model มาใช้ในการวิเคราะห์กลยุทธ์ทางธุรกิจ ดังนั้น จึงมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรเป็นหลัก ถ้าผลวิเคราะห์สาขาการผลิตได้อยู่ในตำแหน่งที่ทำให้ตกอยู่ในสภาพที่มีศักยภาพในการพัฒนาน้อยที่สุด อาจพิจารณายกเลิกการผลิตและการค้าได้ แต่ถ้านำมาประยุกต์เพื่อวิเคราะห์กับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

หลักเกณฑ์การพิจารณาตัดสินใจว่าจะผลิตต่อหรือยกเลิกจะทำได้ง่าย ทั้งนี้ จะมีผลกระทบต่อเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ผลิตโดยตรง นอกจากการแสวงหากำไรแล้วเราควรมองทางด้านจริยธรรมความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การเลิกจะทำให้คนตกงาน ซึ่งจะสร้างภาระต่อสังคม ถึงแม้จะไม่มีกำไร แต่พออยู่ได้ ก็ควรทำเพื่อรับผิดชอบต่อผู้อื่น และสาขาการผลิตต่างๆอาจมีความสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ ซึ่งจำเป็นต้องมองภาพรวมทั้งระบบด้วย และหากผลการวิเคราะห์มีศักยภาพในการพัฒนาได้ หากคิดจะพัฒนา ไม่ใช่มองแต่เรื่องศักยภาพของตลาดเท่านั้น ต้องนำประเด็นเรื่องทรัพยากรเข้ามาประกอบการพิจารณาด้วย จึงต้องมีการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ นอกจากนี้อาจต้องใช้เทคนิคการวิเคราะห์อย่างอื่นร่วมด้วย เช่น การนำ SWOT มาวิเคราะห์ประกอบกันเพื่อกำหนดกลยุทธ์และวางแผนพัฒนา ทั้งด้านการผลิตและการตลาดให้มี ศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น การวางกลยุทธ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ระดับประเทศ จำเป็นต้องมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การกำหนดกลยุทธ์มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด อย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุตามวัตถุประสงค์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved